

СХВАЛЕНО

Педагогічна рада

КЗ «ЗСЗШ «Джерело» ЗОР

Протокол № 7 від 31.08.2022

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КЗ «ЗСЗШ «Джерело» ЗОР

_____ Олександр НІШЕНКО

«31» серпня 2022 рік

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ЗАПОРІЗЬКА СПЕЦІАЛЬНА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ
ШКОЛА-ІНТЕРНАТ «ДЖЕРЕЛО»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДЛЯ І СТУПЕНЯ
ДЛЯ ДІТЕЙ
З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
(ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ
ТА
ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО
АПАРАТУ)
НА 2022/2023 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

м. Запоріжжя

2022

Освітня програма Комунального закладу «Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Джерело» Запорізької обласної ради для

I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (початкова освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», Постанови КМУ від 6 березня 2019 р. № 221 «Про затвердження Положення про спеціальну школу» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 586 від 01.06.2020, № 853 від 02.09.2020), наказу МОН від 20.02.2002 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016), постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами», Концепції Нової української школи, наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144 (Правила № 144), зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14.03.2013 за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», листа МОН України від 06.08.2018 №1/9-485 щодо організаційно-методичних засад освітнього процесу у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими потребами, наказу МОН України від 26.07.2018 № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими потребами» (1-4 класи для дітей з порушеннями ОРА), наказу МОН України від 16.08.2018 № 917 «Про внесення змін у додатки до наказу МОН України від 26.07.2018 № 814» (1-4 класи для дітей з порушеннями слухової функції), листа Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2022/2023 навчальному році», листа МОН України № 10258-22 від 06.09.2022 року «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році», наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів», в рамках нормативно-правового забезпечення Нової української школи, положення про спеціальну школу, інших актів, що регулюють забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, з урахуванням безпекової ситуації в кожній окремій адміністративно-територіальній одиниці.

Основною метою діяльності закладу на початковому етапі освіти дітей з особливими потребами є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи, а також здійснення комплексної реабілітації даної категорії школярів та забезпечення всебічного розвитку особистості учня на основі розкриття і повної реалізації потенційних можливостей, розумових і фізичних здібностей.

Одним з основних завдань спеціального закладу освіти є формування життєвих компетентностей учнів, зокрема, підготовка їх до відповідної практичної діяльності та самостійного життя в сучасних суспільно-економічних умовах.

Формування життєвих компетентностей набуває особливого значення в освітньому процесі спеціальних закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами. Йдеться про комплексність і неперервність психолого-педагогічної, трудової, фізичної, соціальної реабілітації учнів шляхом створення оптимальних умов для їх фізичного, інтелектуального, психічного розвитку. При цьому корекційно-розвиткова робота є складовою освітнього процесу спеціальної школи. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, розвитку пізнавальної діяльності, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли: 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

На I ступені освіти закладається фундамент загальноосвітньої та трудової підготовки, розпочинається формування інтелектуальних, мовленнєвих навичок і вмінь, які мають забезпечити соціально-трудова адаптацію вихованців. В умовах запровадження концепції Нової української школи виникає потреба в зміні освітніх пріоритетів щодо корекційного навчання дітей з особливими потребами. Важливе місце в навчальному процесі займає корекційно-розвиткова модель навчання, яка забезпечує школярів необхідними комплексними знаннями, уміннями та навичками.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Відповідно до ст.16 Закону України «Про загальну середню освіту» у 2022-2023 н.р. навчальний рік розпочинається 1 вересня святом «День знань» і закінчується не пізніше 1 липня.

Структура навчального року передбачає його розподіл на семестри:

- перший – з 01 вересня по 23 грудня;
- другий – з 9 січня по 31 травня.

Протягом навчального року для учнів проводяться канікули.

Тривалість канікул не може бути меншою 30 календарних днів:

- осінні – з 24 жовтня по 30 жовтня (7 днів);
- зимові – з 24 грудня по 08 січня (16 днів);
- весняні – з 20 березня по 26 березня (7 днів).

Додаткові зимові канікули: 20.02.22-26.02.22 (7 днів).

Освітня програма КЗ «ЗСЗШ «Джерело» ЗОР початкової освіти для дітей з особливими потребами окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження учнів з особливими потребами (діти з порушеннями слуху та порушеннями опорно-рухового апарату) – **12 566** годин/навчальний рік:

Класи/категорії дітей	Годин/навчальний рік
Діти з порушеннями слуху (1-4класи)	5636
1-А	1365
2-А	1400
3-А	1435
4-А	1435
Діти з порушеннями опорно-рухового апарату (1-4 класи)	6930
1-В	1120
1-Г	1120
2-В	1155
2-Г	1155
3-В	1190

4-В	1190
-----	------

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додатки).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для спеціального закладу загальної середньої освіти та варіативну складову.

Навчальні плани для дітей з порушеннями слуху розробляються з урахуванням пріоритетів білінгвального (двомовного) навчання (інтеграція словесної мови як мови навчання з українською жестовою мовою як мовою опанування та інтеграція української жестової мови як мови навчання з словесною мовою як мовою опанування).

Навчальний план КЗ «ЗСЗШ «Джерело» ЗОР І ступеня (початкова освіта) для дітей з особливими потребами складений відповідно до наказу МОН України від 26.07.2018 № 814 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими потребами» (1-4 класи для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату), наказу МОН України від 16.08.2018 № 917 «Про внесення змін у додатки до наказу МОН України від 26.07.2018 № 814» (1-4 класи для дітей з порушеннями слухової функції). Переліки навчальної літератури та навчальних програм рекомендованих МОН для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2022/2023 навчальному році розміщено на веб-сайті ІМЗО за посиланням: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>.

Навчальний план зорієнтований на роботу закладу загальної середньої освіти за п'ятиденним навчальним тижнем. Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх типів. Години, передбачені для фізичної культури та години корекційно-розвиткових занять не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого/річного навчального навантаження здобувача освіти.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план закладу містить усі предмети інваріантної складової. Інваріантна складова навчальних планів для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткової роботи, які спрямована на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів,

Предмети та курси за вибором для дітей з особливими потребами визначаються спеціальним закладом загальної середньої освіти у межах гранично допустимого навчального навантаження з урахуванням інтересів та потреб здобувачів освіти, а також рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу освіти. Години варіативної складової навчального

плану в 1-4 класах для учнів з особливими потребами спрямовані на вивчення предметів за вибором а підсилення годин на вивчення предметів:

1-4 класи:

Освітні галузі	Предмети	Нозологія класу
Мовно-літературна	<i>Розвиток зв'язного мовлення</i>	для дітей з порушеннями слуху
	<i>Іноземна мова (англійська) (3-4кл)</i>	для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату
Математична	<i>Математика (1-4кл)</i>	для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Тривалість уроків в 1-4 класах встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту»:

- у 1-х класах – 35 хвилин;
- у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Тривалість перерв між уроками становить 15 хвилин, великих перерв після 2-го та 3-го уроків – по 20 хвилин.

Навчальний заклад працює у п'ятиденному режимі в одну зміну.

Нормативи наповнюваності класів та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами встановлюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016 (http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG6517.html) Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначені завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів з особливими потребами.

І цикл – 1–2 класи

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Володіння державною мовою та можливість спілкуватися рідною	<i>Передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та</i>

	мовою (в межах пізнавальних можливостей)	<i>культурного самовираження; також передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади.</i>
2	Основи фінансової грамотності	<i>Передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.</i>
3	Математична компетентність	<i>Передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань.</i>
4	Компетентності у галузі природничих наук	<i>Передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження; формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів.</i>
5	Соціально-трудова компетентність	<i>Передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності.</i>
6	Екологічна компетентність	<i>Передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів.</i>
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	<i>Передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях.</i>
8	Навчання впродовж життя	<i>Передбачає опанування життєво необхідними базовими уміннями і навичками,</i>

		<i>що сприятимуть подальшій соціальній адаптації та інтеграції в суспільство.</i>
9	Громадянські та соціальні компетентності	<i>Передбачає уміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.</i>
10	Культурна компетентність	<i>Передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі.</i>

II цикл – 3 – 4 класи

з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Володіння державною мовою та можливість спілкуватися рідною мовою (в межах пізнавальних можливостей)	<i>Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.</i>
2	Основи фінансової грамотності	<i>Передбачає ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.</i>
3	Математична компетентність	<i>Передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.</i>

4	Компетентності у галузі природничих наук	<i>Передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.</i>
5	Соціально-трудова компетентність	<i>Передбачає усвідомлення рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.</i>
6	Екологічна компетентність	<i>Передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.</i>
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	<i>Передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.</i>
8	Навчання впродовж життя	<i>Передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі.</i>
9	Громадянські та соціальні компетентності	<i>Передбачають усвідомлення рівних прав і можливостей, співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших</i>

		<i>осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.</i>
10	Культурна компетентність	<i>Передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі.</i>

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання з наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища;
- зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних, їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання, діти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі наскрізні вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово,

критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітня програма спеціального закладу початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами має передбачати досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Екскурсії, в першу чергу, покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати з пошуком учнями під час екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником. Початкова освіта здобувається, як правило, після здобуття дошкільної освіти. Діти, які здобули дошкільну освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Навчання учнів початкової школи спеціальних закладів починається з першого класу за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти, розробленими відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02. 2018 № 87 (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019, № 898 від 30.09.2020).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими потребами

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими потребами здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі учні навчаються способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Критерії оцінювання розміщено для використання в роботі на сайтах МОН та ІМЗО:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/inklyuzivne-navchannya/dlya-fahivciv/metodikiinkluzia>

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/navchalno-metodychnezabezpechennya/>

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1 класів здійснюється відповідно до наказу МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13 липня 2021 року №813, рішення педагогічної ради від 30.08.2021 № 10.

Результат оцінювання **об'єктивних результатів навчання** учня/учениці у 1-2 класах для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, порушеннями слуху. У 3-4 класах для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, порушеннями слуху – **рівневою** оцінкою, позначаючи словами або відповідними літерами: "початковий (П)", "середній" (С), "достатній" (Д), "високий (В)" та відображаючи результати підсумкового оцінювання у журналах. Орієнтирами для здійснення формувального оцінювання є вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів початкової школи, визначені Державним стандартом початкової освіти, і очікувані результати, зазначені в освітній програмі.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Перелік освітніх галузей для дітей особливими потребами

1. Типову освітню програму для 1-4 класів укладено за такими освітніми галузями: «Мовно-літературна», «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька», «Фізкультурна», які реалізуються через навчальні предмети:

Освітні галузі	Предмети	
	для дітей з порушеннями слуху	для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	Українська мова та літературне читання Навчання грамоти – 1 класи

	<i>Навчання грамоти – 1 класи</i> <i>Українська мова.</i> <i>Читання.- 2 класи</i> <i>Українська мова.</i> <i>Літературне читання</i> <i>3-4класи</i>	<i>Українська мова.</i> <i>Читання.- 2 класи</i> <i>Українська мова .</i> <i>Літературне</i> <i>читання 3-4класи</i>
	<i>Українська жестова мова</i>	
	<i>Іноземна мова (з 2-го класу)</i>	<i>Іноземна мова</i>
Математична	<i>Математика</i>	<i>Математика</i>
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	<i>Інтегрований курс</i> <i>«Я досліджую світ»</i>	<i>Інтегрований курс «Я досліджую світ»</i>
Технологічна	<i>Предметно-практичне навчання(для глухих дітей)</i>	<i>Трудове навчання</i>
Інформатична	<i>Інформатика</i> <i>(з 2-го класу)</i>	<i>Інформатика</i> <i>(з 2-го класу)</i>
Мистецька	<i>Мистецтво:</i> <i>Образотворче мистецтво</i> <i>Мистецтво: Музичне мистецтво</i>	<i>Мистецтво:</i> <i>Образотворче мистецтво</i> <i>Мистецтво: Музичне мистецтво</i>
Фізкультурна	<i>Фізична культура</i>	<i>Адаптивна фізична культура</i>

Інваріантна складова навчальних планів для дітей з особливими потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять. Корекційно-розвивальна спрямованість освітнього процесу визначається наявністю індивідуальних психофізичних порушень дітей. Все це зумовлює потребу в здійсненні індивідуального та диференційованого навчання. У процесі проведення корекційно-розвиткової роботи вчитель повинен орієнтуватись на стан здоров'я конкретного учня, беручи до уваги висновки медичних оглядів. При вирішенні завдання корекції порушень психофізичного розвитку дітей даної категорії особливу увагу звертають на розвиток координаційних здібностей, здатності до цілеспрямованих дій, обсягу та стійкості уваги, мисленнєвих операцій, на мовленнєвий розвиток. Корекційна спрямованість навчання забезпечує практичне застосування учнями з особливими освітніми потребами засвоєних знань, умінь і навичок,

загальний розвиток. Корекційно-розвиткові заняття спрямовані на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

- розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;
- розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;
- формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти;
- створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з порушеннями слуху (глухих дітей та дітей зі зниженим слухом)

Мета: формування у здобувачів освіти способів комунікативної діяльності, всебічний розвиток особистості, створення передумов для соціальної адаптації та інтеграції дітей.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Розвиток особистості (когнітивної, емоційно-вольової, ціннісно-мотиваційної і поведінкової сфер) та формування комунікативних навичок за допомогою словесної та жестової мов.
2. Подолання вторинних порушень пізнавальної діяльності.
3. Удосконалення навичок спілкування на слухозоровій основі (використання збережених аналізаторів та розвиток слухового сприймання), сприймання та продукування мовлення.
4. Розширення поняття про оточуюче середовище, поповнення запасу словесних та жестових одиниць.
5. Посилення слухового компоненту в умовах слухозорового та вібраційного сприймання мовлення.
6. Індивідуальна корекція порушень розвитку засобами лікувальних методик (медикаментозної, масажу, лікувальної фізкультури, фізіотерапії, психотерапії та ін.).

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток слухового сприймання та формування вимови; розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови, ритміка; лікувальна фізкультура.

Корекційно-розвиткова робота для дітей з порушенням опорно-рухового апарату

Мета: створення та забезпечення психофізичного та особистісного розвитку дітей із порушеннями опорно-рухового апарату, корекції наявних

порушень психофізичного розвитку та забезпечення умов для розвитку усіх психічних процесів, що сприятиме максимальній соціалізації дітей.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Визначення наявних порушень психофізичного розвитку дитини із порушеннями опорно-рухового апарату.
2. Подолання порушень з урахуванням механізмів їх виникнення з опорою на найбільш збережені функціональні системи розвитку.
3. Попередження появи та корекція вторинних порушень психофізичного розвитку.
4. Формування здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки.
5. Нормалізація м'язового тону організму дитини через інтеграцію мовленнєвої, пізнавальної, рухової діяльності.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: лікувальна фізкультура, корекція розвитку.

Корекційно-розвиткові заняття проводять педагоги спеціального закладу загальної середньої освіти: вчитель-дефектолог, вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, вчитель музичного мистецтва.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Заклад освіти для дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями слуху, опорно-рухового апарату упродовж відповідно організованого освітнього процесу використовує програми та навчальну літератури, рекомендовану Міністерством до використання закладам загальної середньої освіти.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбіновані уроки;
- інтерактивні уроки;
- інтегровані уроки.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути віртуальні подорожі, спектаклі, відео-уроки тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтовних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Комунальний заклад
«Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Джерело»
Запорізької обласної ради
Робочий навчальний план на 2022-2023 навчальний рік

1. Мова викладання - українська.
2. Додаток № 1 до наказу МОН України від 26.07.2018 № 814
(зі змінами, внесеними наказом МОН України від 16.08.2018 № 917)

№	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1-А	2-А	3-А	4-А
1.	Інваріантна складова				
	українська мова та літературне читання (Навчання грамоти)	7+1*	-	-	-
	українська мова та літературне читання (українська мова. Читання)	-	6+1*	-	-
	українська мова, літературне читання	-	-	6+1*	6+1*
	українська жестова мова	2	2	2	2
	розмовна мова	-	1	2	2
	математика	4	4	4	4
	тегрований курс «Я досліджую світ»	3	3	3	3
	рудове навчання	-	-	-	-
	предметно-практичне навчання	1	1	1	1
	інформатика	-	1	1	1
	мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1	1
	мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1
	фізична культура	3	3	3	3
Разом:		22+1*	23+1*	24+1*	24+1*
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови	14	14	14	14
	Розвиток слухового сприймання мовлення та формування вимови	-	-	-	-
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	1
	Ритміка	1	1	1	1
Разом:		16	16	16	16
Години інваріантної складової разом:		38	39	40	40
2.	Варіативна складова	1	1	1	1
	Сумарне навантаження	20	21	22	22
	Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без корекційно-розвиткової роботи)	20	21	22	22
3.	Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	39	40	41	41

Директор:

Олександр НІШЕНКО

Комунальний заклад
«Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Джерело»
Запорізької обласної ради
Робочий навчальний план на 2022-2023 навчальний рік

1. Мова викладання - українська.
2. Додаток № 7 до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814

№	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1-В,Г	2-В,Г	3-В	4-В
1.	Інваріантна складова				
	Українська мова та літературне читання (Навчання грамоти)	7	-	-	-
	Українська мова та літературне читання (Українська мова. Читання)	-	7	-	-
	Українська мова, літературне читання	-	-	7	7
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2+1*	2+1*
	Математика	4+1*	4+1*	4+1*	4+1*
	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	3	3	3	3
	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	-	1	1	1
	Мистецтво: образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Мистецтво: музичне мистецтво	1	1	1	1
	Адаптивна фізична культура	3	3	3	3
	Разом:	22+1*	23+1*	23+2*	23+2*
	Корекційно-розвиткова робота	Корекція розвитку	5	5	5
		Лікувальна фізкультура	4	4	4
	Разом:	9	9	9	9
	Години інваріантної складової разом:	31	32	32	32
2.	Варіативна складова	1	1	2 (1*+1*)	2 (1*+1*)
	Сумарне навантаження	20	21	22	22
	Гранично допустиме навчальне навантаження на 1 учня (без корекційно-розвиткової роботи)	20	21	22	22

3.	Всього фінансується з бюджету (сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових без урахування поділу класів на групи)	32	33	34	34
----	---	-----------	-----------	-----------	-----------

Директор:

Олександр НІШЕНКО